

A gyermekek jogai – az ENSZ Egyezmény tükrében

A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ Egyezmény külön cikkben foglalkozik a fogyatékos gyermekek jogaival. Továbbá az Egyezmény bevezető szakaszában a Szerződő Államok elismerik, hogy **a fogyatékossgal élő gyermekek a többi, ép gyermekkel egyenlő mértékben jogosultak az emberi-, és szabadságjogok élvezetére**, és felhívják az államok figyelmét az Egyezmény a Gyermek Jogairól keretében vállalt kötelezettségeikre.

Az Egyezmény 7. cikke kiemeli, hogy minden, a fogyatékossgal élő gyermekekkel kapcsolatos intézkedés során **a gyermekek legfőbb érdekének elsőbbséget kell élveznie**. Továbbá az államok vállalják, hogy biztosítják a fogyatékossgal élő gyermekeknek minden, őket érintő ügyben **a szabad vélemény-nyilvánítás jogát**. Természetesen a gyermekek véleményét az életkor és fejlettségi fok szerint kell súlyozni, más gyerekekkel egyenlő módon, valamint biztosítani kell a fogyatékossgal és életkoruk szerint szükséges megfelelő segítséget.

A 23. cikk külön kitér az otthon és a család fontosságára, tiszteletben tartására. Az államok biztosítják a fogyatékossgal élő gyermekek számára **a családi élethez való, másokkal egyenlő jogát**. Átfogó információkat, szolgáltatásokat és támogatást biztosítanak a fogyatékossgal élő gyermekek és családjuk számára, hogy a családoknak ne kelljen eltitkolniuk, elhagyniuk, elhanyagolniuk a fogyatékos gyermeküket. A cikk kiemeli, hogy **a gyermek ne legyen elválasztható szüleitől** azok akarata ellenére, kivéve, amikor a bíróság által felülvizsgált illetékes hatóságok úgy határoznak, hogy az elválasztás a gyermek legfőbb érdekeinek szempontjából elengedhetetlenül szükséges. Nagyon fontos, hogy **semmilyen körülmények között sem választható el a gyermek szüleitől saját, illetőleg egyik, vagy mindkét szülő fogyatékossga okán**.

A hallássérültek szempontjából mit jelent ez? Lényegében azt, hogy a siket és nagyothalló gyermekek is vannak jogai, emberi jogai, saját véleménynyilvánítási joga az életkorának megfelelően. Továbbá velük kapcsolatos döntésekben mindig a gyermek érdekei a legfontosabbak. A siket és nagyothalló gyermekek is joga van családi élethez, és nem választható el a szüleitől, ha a szülei nem akarják, még akkor sem, ha a gyermek vagy a szülő is siket/nagyothalló.

Nézzük a hazai jogszabályokat! Az **Országos Fogyatékosügyi Program (OFP)** elsősorban az **integrációt** emeli ki, illetve azt, hogy a bölcsődei, az óvodai és az általános iskolai integráció biztosításával törekedni kell arra, hogy **10 évesnél fiatalabb fogyatékos gyermek** a szükséges ellátás lakóhelyen történő megszervezésének hiánya miatt **ne kényszerüljön kollégiumba**. Az OFP kezdeményezi, hogy meg kell teremteni annak jogszabályi, szakmai és tárgyi feltételeit, hogy fogyatékos gyermekek kizárólag **a fogyatékossgal miatt ne kerüljenek gyermekvédelmi szakellátásba**, a gyermekotthoni nevelésben részesülő fogyatékos gyermekek pedig integrált gyermekotthonokba kerülhessenek.

Továbbá a magyar állam létrehozta a Fogyatékos Gyermekekért Közalapítványt is, amely azóta már egybeolvadt a Fogyatékosok Esélye Közalapítvánnyal, így most a **Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány** foglalkozik pályázati támogatások útján a fogyatékos gyermekek helyzetét jobbitva.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény is kiemeli, hogy a fogyatékos gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz. A törvény rögzíti, hogy milyen ellátásra jogosult a fogyatékos gyermek, illetve a szülője/nevelőszülője.

Véleményem szerint, általánosságban véve a jogszabályi háttér megfelelő, ám a gyakorlati megvalósítás még távol áll az ideális helyzettől, nagyon sok a tennivaló a szülők és a társadalom tudatformálását illetően, továbbá a gyermekek felvilágosítása, informálása területén is. Nagyon fontos, hogy megismertessük velük az ENSZ Egyezményt is, nem véletlenül készítette el a SINOSZ az Egyezmény gyerekbárát változatát is, amely könnyen érthető és a gyermekeket szólítja meg.